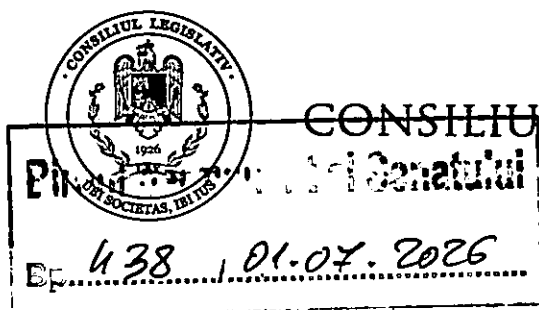

CONSILIUL LEGISLATIV

Senatului

Ep. 438 / 01.07.2026

AVIZ

referitor la propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar și a Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului

Analizând propunerea legislativă pentru completarea Legii nr. 198/2023 privind învățământul preuniversitar și a Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, transmisă de Secretarul General al Camerei Deputaților cu adresa nr. Plx.345/29.04.2026 și înregistrată la Consiliul Legislativ cu nr. D390/29.04.2026,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, precum și modificarea Legii nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, în scopul instituirii unor măsuri suplimentare pentru protecția elevilor victime ale actelor de violență psihologică - bullying.

2. Prin obiectul său de reglementare, propunerea legislativă se încadrează în categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 73 alin. (3) lit. n) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea prevederilor art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

3. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

4. La art. III, proiectul prevede obligația ministerelor de resort de a modifica și completa, în domeniile lor de competență, actele normative subsecvente incidente, în termen de 30 de zile de la data publicării legii în Monitorul Oficial al României, Partea I.

În legătură cu această soluție, precizăm că, în materia reglementată, actul subsecvent principal este **Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar**, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 6.235/2023.

Or, unele dintre soluțiile legislative propuse în proiect se regăsesc în procedura menționată, chiar dacă nu sunt identic formulate. În acest context, pot deveni incidente dispozițiile art. 16 alin. (1) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, potrivit cărora *„în procesul de legiferare este interzisă instituirea aceluiași reglementări în mai multe articole sau alineate din același act normativ ori în două sau mai multe acte normative”*.

Prin urmare, este necesară reanalizarea textelor propuse, astfel încât dispozițiile de nivel primar să cuprindă numai soluțiile normative esențiale, respectiv garanțiile și obligațiile principale aplicabile în cazurile de violență psihologică - bullying, iar aspectele procedurale să fie reglementate, în mod corespunzător, prin procedura aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 6.235/2023.

5. La art. I pct. 2, semnalăm că soluția legislativă propusă constă în introducerea a 14 noi alineate, alin. (12)-(25), după cele 11 alineate existente ale art. 65 din Legea nr. 198/2023. În raport cu această soluție, trebuie avute în vedere dispozițiile art. 47 alin. (1) din Legea nr. 24/2000, potrivit cărora *„articolul cuprinde, de regulă, o singură dispoziție normativă aplicabilă unei situații date”*.

De asemenea, potrivit art. 48 alin. (1) din aceeași lege, alineatele trebuie să decurgă organic din dispoziția normativă primară a articolului, asigurându-se succesiunea logică a ideilor și coerența reglementării, iar, potrivit alin. (4) al aceluiași articol, *„pentru claritatea, concizia și caracterul unitar al textului unui articol se recomandă ca acesta să nu fie format dintr-un număr prea mare de alineate”*.

Totodată, potrivit art. 61 alin. (2), „*prevederile modificate sau care completează actul normativ trebuie să se integreze armonios în actul supus modificării ori completării, asigurându-se (...) succesiunea normală a articolelor*”.

În acest context, **alin. (23)** propus pentru **art. 65** instituie, prin chiar conținutul său, o normă derogatorie de la art. 18 alin. (2) din Legea nr. 198/2023, referitoare la posibilitatea ca elevul victimă să urmeze temporar activitățile didactice în sistem online sau hibrid. Având în vedere că art. 18 reglementează regimul desfășurării activităților de predare, învățare și evaluare - de regulă, în spațiul școlar, și în anumite situații excepționale, pentru asigurarea exercitării dreptului fundamental la educație, în sistem online sau hibrid - **apreciem că norma propusă la alin. (23) ar trebui integrată la art. 18, sub forma unui nou alineat**, cu adaptarea corespunzătoare a formulării normei. Astfel, întrucât textul ar urma să fie inserat chiar în cuprinsul art. 18, expresia „Prin derogare de la art. 18 alin. (2)” ar urma să fie înlocuită cu sintagma „Prin **excepție** de la **prevederile alin. (2)**”.

În ceea ce privește celelalte alineate propuse pentru completarea art. 65, pentru asigurarea unei sistematizări mai riguroase a reglementării și sub rezerva observației formulate la punctul anterior al prezentului aviz, ar trebui analizată posibilitatea structurării lor în articole distincte, introduse după art. 65, după cum urmează:

a) art. 65¹, care să cuprindă dispozițiile privind protecția elevului victimă și sfera bullyingului realizat prin mijloace electronice, respectiv actualele alin. (12) - (17) și alin. (22);

b) art. 65², care să cuprindă dispozițiile privind măsurile referitoare la elevul agresor, respectiv actualele alin. (18) - (19), precum și actualele alin. (20) - (21), dar numai în măsura în care dispozițiile privind comunicarea și contestarea măsurilor sunt concepute ca garanții procedurale aplicabile măsurilor care privesc situația elevului agresor;

c) art. 65³, care să cuprindă dispozițiile privind durata și garanțiile aplicării măsurii de participare temporară la activitățile didactice în sistem online sau hibrid, prin trimitere la noul alineat care ar urma să fie introdus la art. 18, precum și dispozițiile privind monitorizarea și reevaluarea măsurilor de protecție, respectiv actualele alin. (24) și (25).

Ca urmare a unei asemenea restructurări, este necesară și revizuirea corespunzătoare a normelor de trimitere din cuprinsul proiectului.

Sub rezerva observațiilor de principiu formulate anterior, referitoare la recomandarea de restructurare a propunerii legislative, formulăm, **în raport cu forma transmisă de inițiator**, următoarele observații și propuneri.

6. Întrucât proiectul nu vizează numai completarea actelor normative indicate, ci modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, precum și modificarea art. 52 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, **titlul se va reformula astfel:**

„Lege pentru **modificarea și completarea Legii învățământului preuniversitar nr. 198/2023, precum și pentru modificarea art. 52 din Legea nr. 272/2004** privind protecția și promovarea drepturilor copilului”.

7. La **art. I**, pentru un plus de rigoare normativă, **partea introductivă** va fi reformulată astfel:

„Art. I. – **Legea învățământului preuniversitar nr. 198/2023**, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 613 din 5 iulie 2023, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:”.

7.1. La **pct. 1, partea dispozitivă** se va reformula astfel:

„1. La **articolul 65, alineatul (9)** se modifică și va avea următorul cuprins:”.

Totodată, la norma preconizată pentru **art. 65 alin. (9)**, este necesară reanalizarea utilizării noțiunii „măsuri de sprijin pentru victime”, în raport cu sintagma „măsuri de protecție a elevului victimă”, folosită în textul propus prin proiect, în vederea utilizării unei terminologii unitare.

7.2. La **pct. 2, partea dispozitivă** se va reformula astfel:

„2. La **articolul 65, după alineatul (11)** se introduc paisprezece noi alineate, alin. (12) - (25), cu următorul cuprins:”.

La norma propusă pentru **art. 65 alin. (12)**, textul prevede obligația unității de învățământ de a dispune măsuri de protecție a elevului victimă „în termen de cel mult 5 zile lucrătoare de la confirmare”, în cazul actelor de violență psihologică - bullying confirmate potrivit procedurii prevăzute la alin. (6).

În legătură cu această soluție, este necesară clarificarea raportului dintre momentul confirmării cazului și **obligația unității de învățământ de a asigura protecția imediată a elevului victimă**. Astfel, potrivit art. 65 alin. (6), personalul școlii, preșcolarul, elevul,

părintele sau reprezentantul legal care are **suspiciuni privind o situație de violență este obligat să acționeze** în acord cu Procedura de management a cazurilor de violență, aprobată prin ordin al ministrului educației. Prin urmare, intervenția unității de învățământ nu este legată exclusiv de momentul confirmării formale a cazului, ci **poate fi necesară încă din etapa sesizării sau a suspiciunii, atunci când există un risc pentru siguranța fizică ori psihică a elevului.**

În forma propusă, textul ar putea fi interpretat în sensul că măsurile de protecție devin obligatorii numai după confirmarea cazului de bullying, ceea ce ar putea relativiza caracterul imediat al protecției elevului victimă și ar putea crea o necorelare cu scopul declarat al reglementării, respectiv asigurarea unei protecții efective și rapide.

Pentru evitarea acestei interpretări, ar trebui avută în vedere reformularea textului, în sensul de a se distinge între măsurile imediate sau provizorii necesare pentru înlăturarea riscului, care trebuie dispuse de îndată de la sesizare ori de la apariția suspiciunii, și măsurile de protecție dispuse după confirmarea cazului, în termenul prevăzut de lege.

Totodată, în cuprinsul **alin. (13)**, sintagma „modificarea clasei, a programului sau a participării elevului agresor la anumite activități școlare” este **susceptibilă de interpretare, întrucât nu rezultă cu claritate dacă modificarea clasei sau a programului privește elevul victimă ori elevul agresor; drept urmare este necesară reanalizarea acesteia.**

Pe de altă parte, dacă modificarea clasei sau a programului îl vizează pe elevul agresor, textul trebuie corelat cu regimul sancțiunilor aplicabile elevilor, prevăzut la art. 107 din actul de bază.

De asemenea, pentru claritatea și predictibilitatea normei, este necesar a se indica măsurile avute în vedere prin sintagma „precum și alte măsuri prevăzute de prezentul articol și de procedura prevăzută la alin. (6)”.

La **alin. (14)**, considerăm că norma are caracter redundant, întrucât art. 65 alin. (11) din Legea nr. 198/2023 prevede deja că elevii care au fost victima unei situații de violență beneficiază de servicii decontate de intervenție psihologică și psihoterapeutică, în baza recomandării consilierului școlar. Prin urmare, recomandăm eliminarea alineatului respectiv.

În ipoteza neînsușirii acestei observații, semnalăm că norma de trimitere „În aplicarea măsurilor prevăzute la alin. (12)” trebuie

reanalizată, întrucât **alin. (12) nu prevede măsuri concrete**, acestea fiind detaliate în cadrul alin. (13). Observația este valabilă și pentru **alin. (18), (20) și (21)**, precum și pentru **art. 148 alin. (1) lit. c)**, propus la **pct. 3**.

La **alin. (15)**, pentru claritatea normei, este necesar a se indica autoritățile avute în vedere prin sintagma „precum și alte autorități competente, după caz”.

La **alin. (17)**, pentru claritatea normei, este necesară reanalizarea sintagmei „mutarea, transferul sau relocarea elevului victimă”, întrucât termenul „relocare” nu pare să aibă o semnificație juridică determinată în materia învățământului preuniversitar. Prin urmare, recomandăm reformularea textului prin utilizarea unei terminologii unitare, compatibile cu Legea nr. 198/2023. Observația este valabilă și pentru norma propusă la **pct. 3 pentru art. 148 alin. (1) lit. e)**.

La **alin. (18)**, semnalăm că teza a doua, potrivit căreia „măsurile dispuse potrivit prezentului alineat nu înlătură și nu înlocuiesc aplicarea sancțiunilor disciplinare prevăzute la art. 107 alin. (5), după caz”, are caracter redundant, în condițiile în care teza întâi prevede deja că măsurile privind elevul agresor se dispun cu respectarea regimului sancționator prevăzut la art. 107.

La **alin. (19)**, norma trebuie completată cu indicarea momentului de la care începe să curgă termenul de „2 zile lucrătoare”.

Referitor la **alin. (20) și (21)**, este necesară clarificarea sferei persoanelor cărora li se comunică măsurile adoptate, precum și a titularilor dreptului de a formula contestație. Astfel, **alin. (20)** prevede comunicarea măsurilor către „părinte, reprezentant legal sau, după caz, elevul major”, fără a rezulta dacă textul vizează numai elevul agresor sau și elevul victimă. În mod corespunzător, **alin. (21)** trebuie completat pentru a indica expres cine poate formula contestația împotriva măsurilor dispuse: părintele sau reprezentantul legal al elevului victimă ori elevul major victimă, respectiv, după caz, părintele sau reprezentantul legal al elevului agresor ori elevul major agresor, atunci când măsura îl privește.

La **alin. (22)**, recomandăm corelarea textului cu cadrul normativ aplicabil, care, potrivit definiției prevăzute în anexa Legii nr. 198/2023, circumscrie violența psihologică - bullying prin raportare la **unitățile de învățământ și la toate spațiile destinate educației și formării profesionale**. Or, prin formularea „indiferent de locul sau momentul săvârșirii faptei”, proiectul pare să extindă obligația de intervenție a

unității de învățământ și la fapte săvârșite în afara mediului școlar și în afara activităților organizate de aceasta, având drept criteriu determinant numai apartenența victimei și a elevului agresor la aceeași unitate de învățământ.

Totodată, pentru unitate terminologică, sintagma „victima și elevul agresor” se va înlocui cu sintagma „elevul victimă și elevul agresor”.

De asemenea, potrivit limbajului juridic de specialitate, recomandăm ca expresia „platformelor digitale, rețelelor de socializare” să fie reformulată astfel: „platformelor **online**, rețelelor **sociale**”.

La **alin. (23)**, sub rezerva observației de la pct. 5 al prezentului aviz, expresia „Prin derogare de la” va fi înlocuită cu sintagma „Prin excepție de la prevederile ...”, întrucât dispozițiile vizate aparțin aceluiași act normativ.

La **alin. (25)**, apreciem că este necesară clarificarea raportului dintre cele două teze ale textului. **Prima teză** reglementează obligația unității de învățământ de a monitoriza aplicarea măsurilor de protecție și de a reevalua situația elevului victimă ori de câte ori există indicii privind persistența riscului, obligație care privește **managementul unui caz individual**. În schimb, **teza a doua** prevede, „în acest scop”, actualizarea unor **documente cu caracter general**, respectiv regulamentul de organizare și funcționare al unității de învățământ și planul de prevenire și reducere a violenței în școli.

7.3. La pct. 3, cu privire la art. 148 lit. c) - e), semnalăm că textele nu sunt corelate cu dispozițiile **art. 65 alin. (12), (16) și (17)**, la care se face trimitere, întrucât respectivele norme stabilesc obligații în sarcina unității de învățământ, iar nu în sarcina directorului acesteia. Drept urmare, este necesară reanalizarea dispozițiilor, ținând seama de faptul că răspunderea contravențională nu ar putea fi stabilită decât în cazul unităților de învățământ cu personalitate juridică.

La **lit. d)**, pentru corelare cu **alin. (16) al art. 65**, sintagma „participarea la mediere ori dialog” se va înlocui cu sintagma „participarea la **proceduri de mediere sau de dialog**”.

7.4. La pct. 4, partea dispozitivă se va reformula astfel:

„4. La **articolul 148, alineatul (3)** se modifică și va avea următorul cuprins:”.

Totodată, pentru corectitudinea exprimării, textul trebuie să debuteze cu expresia „Constatarea **contravențiilor** și aplicarea **sancțiunilor** ...”.

La **alin. (3)**, din rațiuni de redactare, expresia „părinții/reprezentanții legali” se va înlocui cu sintagma „părinții **sau** reprezentanții legali”.

De asemenea, sintagma „Ministerului Educației” se va corela cu denumirea acestei instituții, respectiv „Ministerului Educației și Cercetării”.

8. La art. II, partea introductivă se va reformula astfel:

„Art. II. – Art. 52 din Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 159 din 5 martie 2014, cu modificările și completările ulterioare, **se modifică după cum urmează:**”.

8.1. La pct. 1, partea dispozitivă se va reformula astfel:

„1. La alineatul (1), **litera h) va avea următorul cuprins:**”.

8.2. La pct. 2, partea dispozitivă se va reformula astfel:

„2. **Alineatul (2³) va avea următorul cuprins:**”.

La **alin. (2³)**, pentru corelare terminologică cu norma preconizată la **art. I pct. 2 pentru art. 65 alin. (16)**, sintagma „Măsurile bazate pe dialog sau mediere pot fi dispuse” se va reformula astfel: „Procedurile de mediere sau de dialog pot fi utilizate”.

Totodată, este necesar a se preciza ce anume vizează sintagma „măsurile de protecție prevăzute de lege”.

9. La art. III, pentru precizia normei, este necesară identificarea actelor normative subsecvente avute în vedere, prin indicarea expresă a acestora, iar nu prin utilizarea unei formule generale. Această precizare este necesară cu atât mai mult cu cât proiectul intervine asupra unui domeniu deja detaliat prin norme subsecvente, în special prin Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 6.235/2023.

Totodată, sintagma „În termen de 30 de zile de la **data publicării** prezentei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I” trebuie reanalizată, întrucât propunerea legislativă urmează să intre în vigoare la începutul anului școlar următor publicării, iar temeiul normativ

pentru modificarea actelor subsecvente va exista numai de la **data intrării în vigoare** a legii.

Totuși, în ipoteza în care intenția inițiatorului vizează, în principal, modificarea procedurii sus menționate, art. III ar trebui reformulat astfel:

Art. III. - În termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, Ministerul Educației și Cercetării **modifică în mod corespunzător Procedura privind managementul cazurilor de violență asupra antepreșcolarilor/preșcolarilor/elevilor și personalului unității de învățământ, precum și al altor situații corelate în mediul școlar și al suspiciunii de violență asupra copiilor în afara mediului școlar, aprobată prin Ordinul ministrului educației nr. 6.235/2023.**

10. La art. IV, potrivit uzanțelor de redactare, termenul „începutul” se va înlocui cu sintagma „**data începerii**”.

PREȘEDINTE
Florin IORDACHE

București
Nr. 490/21.05.2026